

Vår ref. 26/21526 - 1
Saksbehandler Pål Vaage Martinsen
Dato 16.09.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
38/26	Formannskapet	29.09.2026
112/26	Bystyret	15.10.2026

Tertialrapport finans august 2026

Formannskapet 29.09.2026

Behandling

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FORM - 38/26 vedtak

Rapport for finansforvaltningen per 31. august 2026 tas til orientering.

Kommunedirektørens innstilling

Rapport for finansforvaltningen per 31. august 2026 tas til orientering.

Bakgrunn for saken

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapporteringen legge frem rapport for bystyret som viser status for forvaltningen av kommunens aktiva og passiva, jf. Skien kommunes finansreglement.

Rapporten bygger på status per 31. august 2026, herunder rapportering fra Bergen Capital Management AS (BCM), finansrapport for langsiktige finansielle aktiva, gjeldsrapport per 31.08.2026 og kommunens årsprognose for netto finansutgifter.

Saksfremstilling

Kort om utviklingen i rente- og finansmarkedene

Andre tertial 2026 har vært preget av fortsatt høy usikkerhet i rente- og finansmarkedene. Markedsbildet har særlig vært påvirket av konflikten mellom USA og Iran, store svingninger i oljeprisen, usikkerhet rundt inflasjonen og økte lange renter internasjonalt. BCMs markedscommentar viser at oljeprisen fortsatte å svinge gjennom august, der Brent-prisen falt til rundt 78 dollar fatet tidlig i måneden før den steg til nærmere 95 dollar og endte måneden rundt 90 dollar fatet.

Rentemarkedet har vært preget av sentralbankenes vurderinger og økt bekymring for statsgjeld. Norges Bank holdt styringsrenten uendret på 4,25 prosent på rentemøtet i august. Banken viste til at prisveksten hadde falt og vært lavere enn ventet, men at prisveksten fortsatt er for høy og at det fortsatt kan bli nødvendig å heve renten. Nye prognoser legges frem ved rentemøtet 24. september.

For kommunen innebærer dette fortsatt usikkerhet om renteutgiftene gjennom året. Ved utgangen av august hadde ca 75 prosent av låneporteføljen rentebinding under ett år. Endringer i pengemarkedsrentene får derfor relativt raskt effekt på kommunens rentekostnader. Samtidig bidrar et høyere rentenivå positivt til renteinntekter på likviditet og til løpende avkastning i korte norske rentefond.

Årsprognose for netto finansutgifter og -inntekter

Årsprognosen for netto finansutgifter inkludert avdrag på lån er per andre tertial 229 millioner kroner, mot et budsjett på 240 millioner kroner. Det gir et positivt budsjettavvik på 10 millioner kroner.

Avviket skyldes i hovedsak høyere utbytte og renteinntekter enn budsjettet. Dette motvirkes delvis av høyere renteutgifter og noe lavere prognose for avkastning på finansielle omløpsmidler.

Renteutgiftene anslås til 274 millioner kroner, som er 19 millioner kroner over budsjett. Samtidig gir det høye rentenivået også økte renteinntekter på kommunens likviditet. Renteinntektene er anslått til 56 millioner kroner, som er 13 millioner kroner høyere enn budsjett. Nettoeffekten av renteutviklingen er likevel negativ sammenlignet med budsjett, siden merutgiften på lånene er større enn merinntekten på likviditeten. Likviditeten har vært god gjennom andre tertial og bedre enn på samme tidspunkt i 2025. Gjennomsnittlig ukentlig bankbeholdning hittil i 2026 er ca 600 millioner kroner, mot ca 290 millioner kroner for tilsvarende periode i 2025. Utviklingen må blant annet ses i sammenheng med høyere innbetalinger på finansområdet, herunder renteinntekter og utbytte. Likviditeten påvirkes samtidig av tidspunkt for låneopptak, investeringer, avdrag og løpende driftsbetalinger.

Kommunen hadde samlet lånegjeld på 6,2 milliarder kroner per 31. august 2026, mot 5,8 milliarder kroner på samme tidspunkt i 2025. Vektet gjennomsnittsrente var 4,41 prosent, mot 4,06 prosent året før. Av samlet lånegjeld utgjorde Husbanklån 675 millioner kroner, mens lån knyttet til selvkostområdet VAR utgjorde 1.926 millioner kroner. Kommunens ordinære lånegjeld utgjorde dermed 3.634 millioner kroner. Dette tilsvarer 10,8 prosent Husbanklån, 30,9 prosent VAR-lån og 58,3 prosent ordinær lånegjeld.

Rentenivået er fortsatt høyt, og utviklingen i rentemarkedet gir usikkerhet for resten av året. For kommunen påvirker dette både renteutgiftene på låneporteføljen og renteinntektene på likviditet. Effekten på netto finans vil avhenge av rentemarkedet, likviditetsnivået gjennom året, samt tidspunkt for låneopptak og refinansieringer.

Utbetalt utbytte hittil i år er på 154,5 millioner kroner, mot et budsjett på 135,7 millioner kroner. Dette gir en positiv effekt på 18,8 millioner kroner. Det er utbytte fra Skagerak Energi AS som bidrar til den positive effekten. Samlet utbytte fra Skagerak Energi AS er på 141,5 millioner kroner mot 121,7 millioner kroner budsjettet. Fra Bjørstaddalen Næring AS er utbytte likt budsjett på 10,0 millioner kroner, mens utbytte fra Skien Vekst AS er redusert med 1,0 million kroner til 3,0 millioner kroner.

Per andre tertial har kommunens langsiktige finansielle aktiva gitt en positiv avkastning på 23,1 millioner kroner, tilsvarende 4,2 prosent hittil i år. Ettersom budsjettet er lineært periodisert, ligger avkastningen noe bak periodisert budsjett. Markedsutviklingen gjennom resten av året vil kunne påvirke endelig avkastning, og prognosen vurderes løpende. Budsjettet gevinst og avkastning på finansielle omløpsmidler er nedjustert fra 37,0 millioner kroner til 35,3 millioner kroner tilsvarende 6,2 prosent.

Samlet sett viser andre tertial en bedre finansprognose enn budsjett, men med fortsatt usikkerhet knyttet til rente- og markedsutvikling for året.

Kommunens gjeld og finansiering

Kommunen hadde samlet lånegjeld på 6,2 milliarder kroner per 31. august 2026. Vektet gjennomsnittrente var 4,41 prosent, mot 4,06 prosent på tilsvarende tidspunkt året før. Rentebindingstiden var 0,78 år, mens kapitalbindingen var 3,33 år, og rentebinding under ett år utgjorde i underkant av 75 prosent. En økning i rentenivået på 1 prosentpoeng er beregnet å øke årlige rentekostnader med om lag 46,7 millioner kroner basert på dagens porteføljesammensetning.

Kapitalbinding under ett år var 32,7 prosent, tilsvarende om lag 2 041 millioner kroner med forfall de neste 12 månedene. Av dette forfaller om lag 1 260 millioner kroner i perioden september–desember 2026.

I andre tertial har kommunen gjennomført følgende refinansieringer:

Lånetype	Dato	Beløp	Rentesats	Motpart
FRN-obligasjon	13. mai 2026	300,0 mill. kr	4,86 %	KBN
Sertifikat, 3,5 mnd.	24. august 2026	200,0 mill. kr	4,63 %	DNB
FRN-obligasjon	24. august 2026	250,6 mill. kr	4,83 %	KBN

Per august 2026 var indikative lånerenter for kommuner som følger:

Produkt	Indikativ rente
3 måneder sertifikat	4,61 %
6 måneder sertifikat	4,85 %
12 måneder sertifikat	4,88 %
3 år obligasjon	4,96 %
5 år obligasjon	4,86 %
10 år obligasjon	4,77 %

Etterspørselen etter sertifikatlån og obligasjonslån har vært god gjennom andre tertial. I obligasjonsmarkedet har etterspørselen etter flytende obligasjonslån fortsatt vært sterk, noe som har bidratt til lave kredittpåslag/marginer. Samtidig har 3 måneders NIBOR steget, blant annet som følge av forventninger om høyere styringsrente.

Skien kommune følger rente- og kapitalmarkedet tett, og har et godt samarbeid med gjeldsforvalter BCM for å identifisere tiltak som kan bidra til å redusere rentekostnadene. Det er særlig fokus på tidspunkt for låneopptak og refinansiering, samt vurderinger knyttet til valg mellom sertifikat, flytende obligasjonslån og fastrente.

Kommunens langsiktige finansielle plasseringer og investeringer

Kommunens langsiktige finansielle aktiva hadde en markedsverdi på 591 millioner kroner per 31. august 2026. Avkastningen hittil i år var 23 millioner kroner. Porteføljen var fordelt med 402,9 millioner kroner i rentefond og 187,7 millioner kroner i aksjefond. Dette tilsvarer om lag 68,2 prosent rentefond og 31,8 prosent aksjefond. Porteføljen ligger dermed nær strategisk fordeling på 70 prosent renter og 30 prosent aksjer.

Totalporteføljen er hittil i år opp 4,2 prosent, tilsvarende 23 millioner kroner.

Referanseindeksen er opp 7,4 prosent i samme periode. Dette gir en mindreaktning på 3,2 prosentpoeng, tilsvarende om lag 18 millioner kroner. Mindreaktningen skyldes i hovedsak at aksjeporteføljen har hatt lavere eksponering mot olje og energi enn referanseindeksen i en periode der disse sektorene har vært sterke. Renteporteføljen har samtidig vært påvirket av oppgang i lange renter, som har gitt midlertidige kurstap i fond med

lengre durasjon. Det er gjennomført tiltak i andre tertial for å redusere risikoen for ytterligere avvik mot referanseindeksen og tilpasse renteporteføljen til det høye rentenivået.

Aktivaklasse	Markedsverdi	Resultat hittil i år	Avkastning	Benchmark	Avvik
Rentefond	402,9 mill. kr	6,4 mill. kr	1,60 %	2,91 %	-1,31 %-poeng
Aksjefond	187,7 mill. kr	16,7 mill. kr	9,78 %	17,99 %	-8,22 %-poeng
Total portefølje	590,6 mill. kr	23,1 mill. kr	4,20 %	7,44 %	-3,24 %-poeng

Aksjefondene hadde en avkastning på 9,8 prosent, mot referanseindeksens 18,0 prosent. Mindreavkastningen skyldes særlig at aksjeporteføljen har hatt lavere eksponering mot olje og energi enn referanseindeksen i en periode der disse sektorene har vært sterke. En stor del av avviket oppstod allerede i første tertial, da oljeprisen steg kraftig som følge av eskaleringen i Midtøsten.

I juni ble Arctic Norwegian Value Creation erstattet med KLP AksjeNorge Indeks N-10. Endringen gir en mer markedsnær eksponering mot norsk aksjemarked, herunder olje og energi, og reduserer risikoen for ytterligere avvik mot referanseindeksen. Indeksfondet har i juli og august gitt 1,7 prosentpoeng høyere avkastning enn fondet som ble solgt. Endringen reduserer samtidig de årlige forventede forvaltningskostnadene med om lag 0,3 millioner kroner.

Det er også gjort justeringer i renteporteføljen. Frigjorte midler fra forfalte anleggsobligasjoner er blant annet benyttet til å øke plasseringen i DNB FRN 20 B. Det ble investert 13,8 millioner kroner i juni og ytterligere 18,8 millioner kroner i august, til sammen 32,6 millioner kroner. Fondet investerer i obligasjoner med flytende rente og lav renterisiko, og tiltaket gir økt løpende renteavkastning i dagens rentemarked samtidig som renterisikoen holdes lav.

Renteporteføljen er opp 1,6 prosent, mot 2,9 prosent for referanseindeksen som benyttes i den ordinære rapporteringen. Mindreavkastningen skyldes i hovedsak rentedurasjon, der oppgang i lange renter har gitt midlertidige kurstap i fond med lengre durasjon. Målt mot en referanseindeks med tilsvarende rentedurasjon ligger renteporteføljen omtrent på linje med indeks. Porteføljen er fortsatt defensivt sammensatt, med hovedvekt på rentebærende plasseringer.

Etiske retningslinjer og ansvarlige investeringer

Skien kommune har som mål å bidra til bærekraftig utvikling ved å investere sine finansielle midler på en ansvarlig og etisk forsvarlig måte. I forvaltningen skal det tas hensyn til miljø, samfunnsansvar og god selskapsstyring. Finansreglementet stiller blant annet krav om at Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste som minimum skal benyttes, og at forvaltningen skal være i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI).

Fondsforvalter BCM av kommunens portefølje er UN PRI-godkjent. Det er per andre tertial 2026 ikke avdekket avvik fra kommunens etiske retningslinjer.

Likviditet og renteinntekter

Skien kommune har hatt god likviditet gjennom andre tertial 2026. Gjennomsnittlig ukentlig bankbeholdning hittil i 2026 er om lag 600 millioner kroner, mot om lag 290 millioner kroner for tilsvarende periode i 2025. Likviditeten er dermed klart bedre enn på samme tidspunkt i fjor. Utviklingen må blant annet ses i sammenheng med høyere innbetalinger på finansområdet, herunder renteinntekter og utbytte. Samtidig påvirkes likviditeten gjennom året av tidspunkt for låneopptak, investeringer, avdrag og løpende driftsbetalinger. Foreløpig

årsprognose viser renteinntekter på 55,6 millioner kroner, som er 13,6 millioner kroner høyere enn budsjett.

Det høye rentenivået påvirker dermed finansområdet i begge retninger. Renteutgiftene på låneporteføljen øker, men kommunen får samtidig høyere renteinntekter på likviditet og bedre løpende renteavkastning i korte rentefond.

Stresstest

Per utgangen av andre tertial er det gjennomført en stresstest av kommunens langsiktige finansielle aktiva. Stresstesten legger til grunn en renteoppgang på 2 prosentpoeng, et verdifall på 30 prosent i norske aksjefond og 20 prosent i globale aksjefond. Beregningen viser et samlet potensielt verdifall på 68,7 millioner kroner, tilsvarende 11,64 prosent av midlene under forvaltning.

For kommunens gjeld viser gjeldsrapporten at en økning i rentenivået på 1 prosentpoeng er beregnet å øke årlige rentekostnader med om lag 46,7 millioner kroner, basert på rentebinding under ett år i dagens portefølje.

Effekten av saken

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ikke relevant
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		X		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		X		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv			X	
Konsekvens for folkehelsen		X		

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Rapporteringen viser at kommunens finansforvaltning er innenfor gjeldende finansreglement per andre tertial 2026. Skien kommune har god tilgang på kapital, og refinansieringer gjennomføres i markedet med flere tilbydere for å oppnå best mulige betingelser.

Rentenivået er fortsatt høyt, og rentemarkedet er preget av usikkerhet. Norges Bank holdt styringsrenten uendret i august, men har samtidig understreket at det fortsatt kan bli nødvendig å heve renten dersom prisveksten ikke kommer raskt nok ned. Nye prognoser legges frem sammen med rentebeslutningen 24. september 2026, og vil gi et oppdatert grunnlag for vurdering av renteutviklingen gjennom resten av året.

Prognosen for renteutgifter er 274 millioner kroner, som er 19 millioner kroner over budsjett. Dette motvirkes delvis av høyere renteinntekter, der årsprognosen er 56 millioner kroner, 12 millioner kroner over budsjett.

Kommunens langsiktige finansielle plasseringer har hatt positiv avkastning i 2026, men avkastningen ligger bak referanseindeksen. Mindreavkastningen skyldes særlig lavere eksponering mot olje og energi enn referanseindeksen i en periode der disse sektorene har vært sterke, samt effekten av økte lange renter på deler av renteporteføljen. I andre tertial er porteføljen justert ved at deler av den aktive norske aksjeeksponeringen er erstattet med et norsk indeksfond, samtidig som plasseringen i korte flytende rentepapirer er økt. Tiltakene reduserer risikoen for ytterligere avvik mot referanseindeksen og utnytter det høye løpende rentenivået, samtidig som porteføljens defensive profil opprettholdes. Samlet årsprognose for netto finansutgifter inkludert avdrag på lån er 229 millioner kroner, mot budsjett på 240 millioner kroner. Dette gir et positivt avvik på 11,8 millioner kroner. Hovedforklaringen er høyere renteinntekter og utbytte enn budsjettet, delvis motvirket av høyere renteutgifter og noe lavere prognose for finansavkastning.

Likviditeten vurderes som tilfredsstillende. Dersom et scenario med et parallelt skift i rentekurven på 2 prosentpoeng og et betydelig aksjefall skulle inntreffe, vil kommunen kunne håndtere situasjonen likviditetsmessig. Et betydelig aksjefall vil imidlertid kunne gi et svakere årsresultat.

Vedlegg

1. Finansrapport – langsiktige finansielle aktiva per 31.08.2026, Bergen Capital Management AS
2. Porteføljekommentar – 2. tertial 2026, Bergen Capital Management AS
3. Gjeldsrapport per 31.08.2026, Bergen Capital Management AS
4. Årsprognose finans per august 2026